

ČESKÁ ZEMĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EKONOMIKY

TEZE DIPLOMOVÉ PRÁCE

SLEDOVÁNÍ NÁKLADŮ A ZDROJŮ FINANCOVÁNÍ VYBRANÉHO
ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Adéla Kunová

vedoucí: Ing. Jiří Mach, Ph.D.

© 2015 ČZU V PRAZE

SOUHRN

Diplomová práce je zaměřena na zhodnocení hospodaření organizace za pomoci analýzy nákladů a zdrojů financování ZŠ logopedické a MŠ logopedické Choustníkovo Hradiště za pět po sobě jdoucích let 2008 – 2012 a následné provedení finanční analýzy. Na základě výsledků dojde k definici návrhů řešících zlepšení ekonomické situace organizace.

Teoretická část obsahuje vysvětlení pojmů souvisejících s příspěvkovou organizací a jejím rozbořením hospodaření z vybraných literárních zdrojů i internetových zdrojů. V praktické části je představena vybraná příspěvková organizace, u níž je následně provedena analýza zdrojů financování a nákladů souvisejících s hlavní činností organizace. Okrajově je zmíněn rozbor majetku organizace. Pomocí vybraných ukazatelů finanční analýzy vhodných pro příspěvkové organizace je zhodnoceno hospodaření organizace. V neposlední řadě jsou shrnuty informace o hospodaření organizace a v případě nutnosti jsou navrženy doporučení, která by mohla vést ke zlepšení hospodaření organizace.

Klíčová slova: příspěvková organizace, zdroje financování, rozbor hospodaření, finanční analýza

CÍL PRÁCE

Hlavním cílem diplomové práce je zhodnocení hospodaření ZŠ logopedické a MŠ logopedické Choustníkovo Hradiště pro pět po sobě jdoucích let 2008 – 2012 za pomoci analýz nákladů a zdrojů financování organizace a následné provedení výpočtu vybraných ukazatelů finanční analýzy. Z provedených analýz jsou získána výstupní data, na jejichž základě je zhodnocena a shrnuta ekonomická situace organizace. V případě nutnosti budou navrženy doporučení, která povedou ke zlepšení a efektivnějšímu hospodaření organizace.

Charakterizování dílčích cílů práce:

1. vysvětlení teoretických pojmů souvisejících s hospodařením školského zařízení jako příspěvkové organizace
2. charakteristika vybraného školského zařízení
3. vlastní analýzy a výpočty vybraných ukazatelů finanční analýzy na základě poskytnutých dat z výročních zpráv vybrané organizace

4. shrnutí a zhodnocení hospodaření organizace a případné navržení doporučení vedoucích ke zlepšení hospodaření

METODIKA

Zdroje dat

Analytická část práce obsahuje základní informace a údaje představující konkrétně vybranou příspěvkovou organizaci v oblasti školských zařízení. Následující podkapitoly analytické části se zabývají rozbohem nákladů a zdrojů, ze kterých jsou tyto náklady financovány v pěti po sobě jdoucích letech. Data potřebná pro tvorbu těchto podkapitol byla poskytnuta zaměstnankyni z úseku „Provoz a Mzdy“ se souhlasem ředitelky vybrané příspěvkové organizace. Konkrétní data byla získána z poskytnutých výročních zpráv a zpracována pro přehlednost ve formě tabulek, následných grafů s vysvětlujícím komentářem vyplývajícím ze srovnání dat po sobě následujících pěti let. Pro ucelení informací potřebných pro rozbor byla využita další kvantitativní metoda, a to rozhovor se zaměstnankyni z úseku „Provoz a Mzdy“ příspěvkové organizace. Na rozbor nákladů a zdrojů financování navazuje důležitá podkapitola finanční analýza.

Finanční analýza

Pomocí finanční analýzy je možné vyhodnotit finanční situaci ve sledovaném období vybrané příspěvkové organizace na základě poskytnutého komplexního pohledu o hospodaření. Hlavním cílem finanční analýzy je rozbor a zhodnocení dosavadního vývoje hospodaření příspěvkové organizace včetně získaných informací vedoucích ke zlepšení ve finanční oblasti do budoucna. Finanční analýza je založená na rozboru jednotlivých finančních položek, jejichž důležitými zdroji jsou podklady z účetnictví příspěvkové organizace, zejména rozvaha, výkaz zisku a ztrát a rozpočet příspěvkové organizace. (Kraftová, 2002)

V této podkapitole jsou pomocí programu MS Excel vypočítány vybrané ukazatele finanční analýzy. Potřebná vstupní data pro výpočet vybraných ukazatelů včetně vypočtených hodnot jsou uspořádána pro přehlednost do tabulek. Výsledné hodnoty jsou porovnány s doporučenou hodnotou ukazatele. Ze získaných výsledků je sestaven graf,

který je dle potřeby pro pochopení řádně interpretován. Jedná se konkrétně o tyto metody a ukazatele:

ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo provedení rozboru a následného zhodnocení hospodaření vybraného školského zařízení Základní škola logopedická a Mateřská škola logopedická Choustníkovo Hradiště, jež je příspěvkovou organizací ve sledovaném období v letech 2008 – 2012 na základě poskytnutých výročních zpráv organizace a doplňujících materiálů o jejím hospodaření. Ukázalo-li by se, že hospodaření není účelové a efektivní, byly by navrženy doporučení vedoucí ke zlepšení.

Z provedeného rozboru zaměřeného na zdroje financování vybrané organizace je patrné, že nejdůležitější finanční zdroj pochází ze státního rozpočtu. Jedná se o více jak 80 % podíl na celkových získaných finančních prostředcích. Dotace ze státního rozpočtu je neinvestičního charakteru a organizace je čerpá přes krajský úřad Královehradeckého kraje. Dotace jsou vždy v plné výši vyčerpány do konce kalendářního roku, jinak by zbylá část musela být vrácena. Příspěvek na provoz z rozpočtu zřizovatele, kterým je Královehradecký kraj představují více jak 14 % finančních prostředků a jsou každoročně plně vyčerpány. Zbývající procenta tvoří vlastní výnosy z hlavní činnosti organizace, konkrétně jde o výnosy za uhrazené ubytování a stravování dětí a za stravování poskytnuté zaměstnaným pracovníkům organizace.

Z podrobného sledování nákladů vyplývá, že nejvýznamnější položku představují osobní náklady, které zahrnují mzdové náklady pracovníků organizace včetně povinných odvodů institucím poskytující sociální zabezpečení a zdravotní pojištění. Tyto náklady jsou plně hrazeny z neinvestičních dotací ze státního rozpočtu. Po případě jsou mzdové náklady hrazeny z rozvojového programu vyhlášeného MŠMT. Významným nákladem organizace je tzv. položka spotřeba materiálu, která zahrnuje náklady spojené s nákupem potravin, učebních a textových pomůcek, hygienických potřeb a úklidových prostředků. Tyto náklady jsou hrazeny ze zřizovatelem poskytnutého příspěvku na provoz a z vlastních výnosů obdržených za poskytované stravování. Snižování nákladů je cílem každé organizace, ale není to příliš jednoduchý úkol. Ve sledovaném období se některé nákladové položky snížily, u jiných došlo k jejich navýšení. Spotřeba energie v posledních dvou

letech sledovaného období vzrostla, protože organizace přešla ve všech budovách na vytápění plynem, naopak díky hospodárnějšímu přístupu zaměstnanců klesly náklady za vodu a elektrickou energii. V posledním roce sledovaného období se snížily celkové náklady vzhledem k odloučení pracoviště SPC Náchod.

Na základě výpočtů vybraných ukazatelů finanční analýzy je možné organizaci označit za finančně stabilní, která hospodaří efektivně a účelově se svými finančními prostředky. Ukazatel autarkie z hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů dokazuje, že organizace každoročně vykazuje vyšší výnosy než náklady, které pak vedou k tvorbě hospodářského výsledku, který ovšem není směrodatným ukazatelem vzhledem k charakteru organizace. Organizace dle výpočtů ukazatelů likvidity a ukazatelů finanční struktury je vybraná organizace v případě nutnosti schopná okamžitě uhradit všechny své závazky z finančních zdrojů vlastního charakteru. Organizace výhradně hospodaří s finančními prostředky z vlastních zdrojů, nikoliv z cizích zdrojů.

Na základě provedených analýz jednotlivých zdrojů financování, nákladových položek a výpočtů vybraných ukazatelů finanční analýzy není nutné organizaci navrhnout nějaká nutná doporučení vedoucí ke zlepšení hospodaření.

Organizace může více zapracovat na získávání finančních prostředků. Jako dalším možným finančním zdrojem jsou sponzorské dary od fyzických či právnických osob. Nejpravděpodobnější skupinou poskytující sponzorský dar jsou rodiče žáků, které je potřeba motivovat k poskytnutí finančních prostředků organizaci vedoucí ke zlepšení vzdělávacího procesu. Ze sponzorských darů dle jejich výše mohou být nakoupeny učební pomůcky, vybavení do třídy zlepšující výuku či provedení drobných oprav či úprav vedoucí k provozuschopnosti organizace.

Dalším možným způsobem zapojení rodičů žáků vedoucího k získání finančních prostředků po případě i jiných odměn pro žáky školy je např. možnost přihlášení organizace do soutěže ve sběru papíru. Škola s největším objemem odevzdaného množství může získat finanční odměnu nebo jiné ceny určené pro děti školy

Seznam použité literatury:

- (1) KOTÁSEK, Jiří a kol. *Národní program rozvoje vzdělávání v České republice: Bílá kniha*. 1. vyd. Praha: Taurius, 2001. ISBN 80-211-0372-8.
- (2) KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. Praha: C.H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-778-2.
- (3) MÁČE, Miroslav. *Finanční analýza obchodních a státních organizací: praktické příklady a použití*. Praha: Grada Publishing, 2006. ISBN 80-247-1558-9.
- (4) MADEROVÁ Voltnerová, Karla; TĚGL, Petr. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací územních samosprávných celků od 1. 4. 2009*. Olomouc: Anag, 2009. ISBN 978-80-7263-546-7.
- (5) MOCKOVČIAKOVÁ, Alena; MORÁVEK, Zdeněk; PROKŮPKOVÁ, Danuše. *Příspěvkové organizace: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1. 6. 2012*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN 978-80-7357-736-0.
- (6) PODHORSKÝ, Josef. *Účetnictví a vedení účetnictví v organizačních složkách státu, územních samosprávných celcích a příspěvkových organizacích*. Praha: Bova Polygon, 2005. ISBN 80-7273-119-X.
- (7) RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-2481-2.
- (8) VALENTA, Jiří. *Financování a rozpočet školy*. Karviná: Paris, 2004. ISBN 80-239-2218-1.

Internetové zdroje:

- (9) KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ. *Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Královéhradeckém kraji*. [online]. 2008-2012 [citováno 2015-11-20]. Dostupné na WWW: <http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/krajsky-urad/skolstvi/vyrocní-zpravy/vyrocní-zprava-o-stavu-a-rozvoji-vzdelavaci-soustavy-v-kralovehradeckem-kraji-za-skolni-rok-2013-2014-78122/>
- (10) MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Úplné znění zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání*. [online]. 2008 [citováno 2015-11-20]. Dostupné na WWW: <http://www.msmt.cz/dokumenty/uplne-zneni-zakona-c-561-2004-sb>